

چهارشنبه 28 مرداد 27 شعبان 19 اوت

کودتای 28 مرداد در سال 1332 هجری شمسی...

کودتای 28 مرداد در سال 1332 هجری شمسی

پس از پیروزی قیام سی ام تیر به رهبری آیت الله سید ابوالقاسم کاشانی، دکتر مصدق علاوه بر نخست وزیری، پست وزارت دفاع را نیز در دست گرفت و زمینه مساعدی فراهم آمد تا بتواند اصلاحات اساسی خود را در زمینه های مختلف آغاز کند مردم نیز که در تمامی مراحل نقش عظیمی در پیروزیها داشتند با هدایت روحانیت بعد از شروع مجدد صدارت دکتر مصدق از هیچ کوششی فروگذار نکردند و از وی پشتیبانی کردند. انتخابات دوره هفدهم مجلس شورای ملی برگزار و آیت الله کاشانی از تهران انتخاب و به ریاست مجلس انتخاب شد. با وجود حمایت مردم و آیت الله کاشانی از دکتر مصدق او درصدد توسعه قدرت و نفوذ خود برآمد و موجب تشدید برخوردهای اختلاف برانگیز شد. در 20 مرداد 1331 لایحه ای را به مجلس فرستاد که به موجب اختیار قانون گذاری را به مدت شش ماه درخواست کرد.

اختیارات شش ماهه در شرف اتمام بود مصدق با وجود داشتن اختیارات و حمایت آیت الله کاشانی ماده واحد تمديد یکساله اختیارات خود را در هیجده دی ماه همان سال با دو فوریت تسلیم مجلس کرد. آیت الله کاشانی که در بیمارستان بستری بود به گروهی از نمایندگان اصناف و کسبه گفتند که مصدق مرد عمل نیست و تأکید مصدق بر گرفتن اختیارات نقض روشن و آشکار قانون اساسی است و نامه ای به مجلس نیز ارسال داشت. مجلس به احترام آیت الله کاشانی تعطیل شد. مصدق از فرصت استفاده کرده و با ارسال نامه ای عدم قبول اختیارات را به مثابه رای عدم اعتماد دانست و از این طریق آیت الله کاشانی و مجلس را در تنگنا قرار داد. آیت الله کاشانی نامه ای دیگر در 30 دی به مصدق نوشت و بر خلاف میل باطنی دو روز بعد از این نامه لایحه مذکور به تصویب رسید.

دکتر مصدق با داشتن اختیارات فراوان هر چه را می خواست به صورت قانون درمی آورد. در حقیقت اصل تفکیک قوا از بین رفته بود. روند حوادث پس از تصویب اختیارات نشان داد که هدف گرفتن اختیارات رفع سریعتر نابسامانیهای مملکت نبوده و عملاً مسئله نفت تا پایان نخست وزیری مصدق به تعویق افتاد و یکی از مهمترین پیامدهای این حوادث بی اعتبار کردن آیت الله کاشانی بود که در اثر به راه انداختن تبلیغات سو جنگ روانی گسترده از سوی مزدوران بیگانه و روزنامه های وابسته به دولت بر علیه کاشانی بروز کرد.

در همین مدت مصدق بدون توجه به نقش آیت الله کاشانی در رهبری مردم و حمایت او در به دست گرفتن مجدد پست نخست وزیری به پیاده نمودن شعار جدایی دین از سیاست پرداخت و این همان چیزی بود که استعمار انگلستان و آمریکایی خواستند از طریق مصدق و دوستانش عملی کردند.

روز نهم اسفند ماه 1331 بار دیگر مصدق درصدد اجرای نقشه ای بود تا صحنه را خالی کند او می خواست با رفتن شاه از ایران سبب تحریک بعضی از گروهها شود و بعد خود با یک کودتای ساختگی با وجهه ملی کنار برود (مطابق قولی که هندرسون سفیر آمریکا به او داده بود).

در همین زمان آیت الله کاشانی بعنوان رئیس مجلس برای خنثی شدن این توطئه و برای حفظ مصالح کشور و با خواهش عده ای از سران مبارزه نهضت نامه ای به شاه نوشت و خروج وی از کشور را بدون اجازه مجلس منع کرد.

همزمان با قضیه خروج شاه حادثه دیگری در شرف وقوع بود. سپهبد زاهدی که وزیر کشور کابینه مصدق بود از پست خود کناره گیری کرد و به ظاهر در جناح مخالف مصدق قرار گرفت و به عنوان کاندیدای نخست وزیری معرفی شد و برای طبیعی جلوه گر شدن این امر روز 1331/12/6 حکومت نظامی دولت مصدق زاهدی را توقیف کرد. با هوشیاری آیت الله کاشانی این بار نیز نقشه زبکانه مصدق اجرا نشد و مصدق نتوانست از زیربار مسئولیت شانه خالی کند یک روز قبل از کودتا آیت الله کاشانی طی نامه ای دلسوزانه و مفصل مصدق را از وقوع کودتا آگاه می سازد و در قسمتی از نامه خود خطاب به مصدق می گوید:

"اگر نقشه شما نیست که مانند سی تیر عقب نشینی کنید و به ظاهر قهرمان بمانید و اگر حدس من صحیح نیست که همان طور که در آخرین ملاقاتم در دزدا شب به شما گفتم و به هندرسون هم گوشزد کردم که آمریکا ما را در گرفتن نفت از انگلیسها کمک کرد و حالا به صورت ملی و دنیا پسندی می خواهد به دست جنابعالی این ثروت ما را به چنگ آورد. و اگر واقعاً با دیپلماسی نمی خواهید کنار بروید این نامه من سندی در تاریخ ملت ایران خواهد بود که من شما را با وجود همه بدیهای

خصوصیاتتان نسبت به خودم از وقوع حتمی يك کودتا به وسیله زاهدی که مطابق با نقشه خود شماست آگاه کردم که فردا جای هیچ عذر موجهی نباشد."

در پاسخ به این نامه مصدق تنها به نوشتن این جمله اکتفا نمود:

"مرقومه حضرت آقا بوسیله آقای حسن آقا سالمی زیارت شد اینجانب مستظهر به پشتیبانی ملت ایران هستم." والسلام. مصدق با وجود اینکه از فعالیتهای پشت پرده اطلاعات دقیق و کافی داشت و برای جلوگیری از آن همه نوع ابزار قدرت کافی هم داشت سعی در مبارزه با کودتاچیان نکرد و حتی به درخواست دوستانش که می گفتند خبر کودتا را از رادیو به مردم اعلام کنند و از مردم استمداد نطلبید توجهی نکرد.

سرانجام سرلشگر زاهدی با نقشه شوم کودتا که توسط سازمان سیاسی از خروج شاه از ایران طرح ریزی شده بود موفق شد دولت ملی را از بین ببرد و مصدق فوراً خود را تسلیم زاهدی کرد و در يك دادگاه به سه سال حبس محکوم شد. اما آیت الله کاشانی به مخالفت با زاهدی ادامه داد و ملت را از یاد نبرد و سرانجام دستگیر و زندانی شد و پسرش مصطفی نیز در این راه به شهادت رسید.

گشایش نخستین مجلس بررسی و تدوین قانون اساسی در سال 1358 هجری شمسی

نخستین مجلس بررسی و تدوین قانون اساسی جمهوری ایران در سال 1358 هجری شمسی گشایش یافت. لایحه تشکیل این مجلس که در اوایل مرداد ماه همان سال یعنی 1358 هجری شمسی منتشر شده بود شامل 47 ماده و 8 فصل بود. در این لایحه مقرر شده بود که مجلسی متشکل از 73 نماینده به بررسی نهایی قانونی و تصویب آن بر مبنای شرع مقدس اسلام بپردازد.

درگذشت دکتر آذراندانی پزشک، محقق و باکتری شناس در سال 1363 هجری شمسی

دکتر آذراندانی پزشک، محقق و باکتری شناس برجسته ایران در سال 1363 هجری شمسی روی درنقاب خاک کشید. او نخستین بانوی ایرانی است که نامش روی حفره ای در سیاره زهره به ثبت رسیده است. دکتر اندامی تحصیلات عالی را در دانشگاه تهران در رشته پزشکی ادامه داد و پس از مدتی کارو تحقیق در انستیتوی پاستور در زمینه باکتری شناسی و عفونتهای بیمارستانی به نتایج مهمی دست یافت. حاصل این تحقیقات در نشریات معتبر پزشکی چاپ و منتشر شد و توجه بسیاری از پزشکان و محققان صاحب نظر را جلب کرد. دکتر آذراندانی مدتی هم در پاریس تحصیل کرد و بعد از بازگشت به ایران دوره تخصصی آزمایشگاهی بالینی را نیز به پایان رساند. سرانجام دکتر آذراندانی بانوی تلاشگر و پزشک انسان دوست ایرانی بعد از عمری تلاش و تحقیق در سال 1363 هجری شمسی به دیار باقی شتافت اما نامش در تاریخ ایران جاوید است. شایان توجه است که برای بزرگداشت مقام این بانوی محقق ایرانی علاوه بر برگزاری چندین ویژه با خیابانی در شهر رشت به نام دکتر آذراندانی نامگذاری شده است.

آغاز عملیات نامنظم فتح 8 در سال 1366 هجری شمسی

عملیات نامنظم فتح 8 در سال 1366 هجری شمسی با رمزی رسول الله (ص) آغاز شد. عملیات فتح 8 را نیروی زمینی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از قرارگاه رمضان آغاز کرد. هدف از اجرای این عملیات منهدم کردن تأسیسات نظامی و اقتصادی دشمن و حمایت از مبارزان عراقی ای بود که در این عملیات قوای ایران را یاری کردند.